

året, hvarunder en domstol icke har sammanträden till rättegångars afdömande.

RÄTTEGÅNGSFORM, m. 3. Se *Rättegångsbruk* och *Rättegångsordning*.

RÄTTEGÅNGSFRÅGA, f. 1. Fråga, som rör rättegångssak och dess förande.

RÄTTEGÅNGSFULLMÄKTIG, m. pl. — *mäktige*. Person, som vid domstol förer annans talan i något dit instämt mål. — *Syn.* Advokat, Sakförare, Rättegångsbiträde, Rättegångsombud.

RÄTTEGÅNGSHANDLING, f. 2. (mest i plur.) Handling, protokoll, dokument, som hörer till ett rättegångsmål.

RÄTTEGÅNGSKOSTNAD, m. 3. De afgifter, som efter slutad rättegång måste af den tappande parten till domstolen erläggas. *Blifva dömd att betala r-erna.*

RÄTTEGÅNGSMÅL, n. 3. Tvistemål eller brottmål, som är under ranskning vid domstol och af densamma skall afdömas.

RÄTTEGÅNGSOMBUD, n. 3. Se *Rättegångsfullmäktig*.

RÄTTEGÅNGSORDNING, f. 2. Den ordning, som bör iakttagas, för att göra sin rätt gällande inför borgerlig domstol.

RÄTTEGÅNGSSAK, f. 3. Se *Rättegångsmål*.

RÄTTEGÅNGSSKRIFT, f. 3. Skrift, som af part i ett rättegångsmål inlemnas till domstol.

RÄTTEGÅNGSSÄTT, n. 3. (i plur.) Det slags skrifsätt, som är brukligt i rättegångsskrifter.

RÄTTEGÅNGSSÄTT, n. 3. Se *Rättegångsordning*.

RÄTTEGÅNGSTERM, m. 3. Ord, som särskilt brukas vid rättegångars förande.

RÄTTEGÅNGSTVIST, f. 3. Se *Rättegångsmål*.

RÄTTEGÅNGSVÄRK, n. 3. Se *Domstol*.

RÄTTEGÅNGSVÄG, I r., genom rättegång. I r-en, i hvad beträffar rättegångars förande.

RÄTTEGÅNGSVÄSENDE, n. 4. Allt hvad som angår rättegångars förande.

RÄTTELIGEN, adv. I sjelfva verket, egentligen; om det vore rätt. *R. heter han N. R. borde du ha stryk, om jag (han o. s. v.) gjorde rätt, så borde du ha stryk.*

RÄTTELSE, f. 3. 1) Rättande. *R. af ett fel, ett missbruk, ett misslag. R. af tryckfel. Till r-s vinnande.* — 2) Hvad någon har att rätta sig efter. *En fyrbåk till r. för sjöfarande. Lända, tjena till r. Detta kan tjena honom till r. Taga till r., taga r. af, rätta sig efter.* — *Syn.* Efterrättelse. — 3) (i tryck) Anmärkt tryckfel. — 4) Talfigur, då det föregående likasom återtages, för att starkare uttryckas.

RÄTTESNÖRE, n. 4. (Egentligen: snöre, hvar efter timmermän och andra rätta sig vid sina arbeten.) Det, hvarefter man i sitt handlings sätt bör rätta sig. *Det rätta var alltid r-t för hans handlingar. Tjena till r.* — *Syn.* Rättelse, Efterrättelse, Efterdöme, Regel.

RÄTTFRAM, rättfräm, a. (utan neutrum sing. indef.) Uppriktig och utan omsvep i tal och handling. — *Rättframhet*, f. 3.

RÄTTFÄNGEN, a. 2. neutr. — *et.* På lagligt sätt fången, bekommen. *R-et gods.*

RÄTTFÄRDIG, a. 2. (i biblisk och kyrklig stil) Som älskar att göra det goda och undfly det onda. Gud kallas *rättfärdig*, emedan han belönar det goda och straffar det onda.

RÄTTFÄRDIGA, v. a. 1. Visa, att någon är oskyldig till en anklagelse eller beskyllning, att han handlat rätt, eller att något är med rätt öf-

verensstämmande. *Söka att r. någon, ens handlingssätt. Ingenting r-r denna åtgärd.* — *R. sig.* v. r. Visa sin oskuld; ådagalägga, att man handlat rätt. — *Syn.* Rättvisa, Försvara, Urskulda. — *Rättfärdigande*, n. 4.

RÄTTFÄRDIGGÖRA, v. a. 2. (böjes som *Göra*) Säges i teologien om Gud, då han förlåter den troende menniskan hennes synder, samt förklarar henne för sitt barn och arfvinge till den eviga saligheten.

RÄTTFÄRDIGGÖRELSE, f. 3. (i teologien) Den Guds domshandling, hvaruti han af nåd och för Christi skull förlåter den på Guds nådelöften i Christo troende menniskan hennes synder, samt förklarar henne för sitt barn och arfvinge till den eviga saligheten.

RÄTTFÄRDIGHET, f. 3. 1) Egenskapen att vara rättfärdig. — 2) (i religiös mening) Noggrant iakttagande af religionslärans bud. *Uppfylla allan r.* Detta uttryck brukas äfven ofta, nästan skämtvis, i samma mening som: uppfylla alla sina skyldigheter, göra allt hvad som skäligen kan begäras.

RÄTTFÄRDIGT, adv. På ett rättfärdigt sätt; rättvist.

RÄTTFÖRSTÅDD, a. 2. Riktigt förstådd, uppfattad, insedd. *Hans eget r-a intresse bjuder honom det.*

RÄTTHAFVERI, n. 3. (nytt ord, bildadt efter det tyska *Rechtshaberei*) Felet, att alltid vilja hafva rätt.

RÄTTHET, f. 3. Se *Riktighet*.

RÄTTIGHET, f. 3. 1) Lof att äga, åtnjuta eller bruka något, och att försvara det emot andra. Befogenhet att antingen sjelf göra eller underlåta något, eller att fordra, det en annan till ens fördel skall göra eller underlåta något. *Hafva r. till något. Hafva r. till det man ärligt förvärfvat. R. till aktning. R-en att befalla, att tala. Göra sina r-er gällande. Naturliga r-er, grundade i människors gemensamma natur och af statsinrättningen oberoende. Ovilkorliga r-er (äfv. kallade *medfödda* ell. *ursprungliga*), som tillkomma en människa till följe af hennes natur, såsom menniska betraktad. *Vilkorliga r-er* (äfv. *förvärfvade* ell. *härledda*), som genom särskilt vilkor, genom stiftad lag eller aftal, tillkomma henne. — *Syn.* Rätt, Befogenhet, Lof. — 2) Föremålet för en dylik befogenhet. *Frihet och heder äro människans naturliga r-er.* — 3) (i inskränkt mening) Blott moralisk befogenhet att vänta något af en annan. *Blodets, vänskapens r-er. Förvärfva sig r-er till ens erkänsla, aktning.* — 4) Befogenhet att äga, åtnjuta eller göra något, hvilken mer eller mindre uteslutande tillkommer en person, antingen på grund af samhällsfördraget, eller såsom tilldelad af regering eller vederbörlig myndighet. *R-en att slå mynt. Han har r. att brygga dricka. Kronans r-er. Adels r-er.* — 5) Se *Prest-rättigheter*.*

RÄTTIKA, rätticka, f. 1. (t. *Reutig*) 1) Växtsläkte af de Korsblommiga, inhemsk i södra Europa. — 2) Den ampra, magstärkande roten deraf.

RÄTTLIGEN, se *Rätteligen*.

RÄTTLÖS, a. 2. 1) Som icke har några rättigheter, eller blifvit förklarad dem förlustig. — 2) Laglös. *R-t tillstånd.*

RÄTTLÖSHET, f. 3. 1) Saknad af rättigheter. — 2) Laglöshet.

RÄTTLÖSHETS-TILLSTÅND, n. 3. Det slags